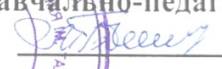

Тернопільська обласна рада
Департамент освіти і науки Тернопільської обласної військової адміністрації
Кременецька обласна гуманітарно-педагогічна академія ім. Тараса Шевченка
Кафедра української мови і літератури, історії та методик їх навчання

ЗАТВЕРДЖЕНО
Проректор з навчально-педагогічної роботи

М. БОДНАР
01.09.2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ОРФОГРАФІЇ ТА ПУНКТУАЦІЇ

рівень вищої освіти другий (магістерський)

галузь знань 01Освіта / Педагогіка

спеціальність 014 Середня освіта (Українська мова і література)

освітньо-професійна програма Середня освіта (Українська мова і література.
Історія)

Кременець – 2025 рік

Поляк І. П. Робоча програма з дисципліни «Актуальні проблеми орфографії та пунктуації»: [для магістрантів спеціальності **014 Середня освіта (Українська мова і література)**]. Кременець, 2025. 12 с.

Розробник: Поляк І. П., к. філол. н., доц. кафедри української мови і літератури, історії та методик їх навчання

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри української мови і літератури, історії та методик їх навчання (протокол № 1 від „01” вересня 2025 року).

В. о. завідувачки кафедри

Ірина СКАКАЛЬСЬКА

Ó Поляк, 2025 рік

Ó Кременець, 2025 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, предметна спеціалізація, освітньо-професійна програма	Характеристика навчальної дисципліни		
		денна форма навчання	заочна форма навчання	
Кількість кредитів – 4	Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка	<u>Вибіркова</u>		
	Спеціальність 014 Середня освіта (Українська мова і література)			
Модулів – 2 (I. Аудиторна робота; II. Самостійна та індивідуальна робота)	Освітньо-професійна програма: Середня освіта (Українська мова і література. Історія)	Рік підготовки:		
Змістових модулів – 2		2-й		
Індивідуальне науково-дослідне завдання (с. 7)		Семестр		
Загальна кількість годин - 120		3-й		
		Лекції		
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4; самостійної роботи магістранта – 3,6.		18 год.		6 год.
		Практичні, семінарські		
		18 год.		8 год.
		Самостійна робота		
		84 год.		106 год.
	Вид контролю: залік			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи для денної форми становить 43 : 57%;
для заочної форми – 12 : 88%.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Курс «Актуальні проблеми орфографії та пунктуації» викладається для магістрантів спеціальності 014 Середня освіта. Українська мова і література як додатковий у циклі лінгвістичних дисциплін. Він покликаний ознайомити із значенням орфографії та пунктуації української мови, яке впливає із соціального значення орфографічних та пунктуаційних норм, які поряд з іншими нормами є невід'ємною рисою літературної мови. Дотримання норм, визначених правописом, полегшує письмове спілкування, є свідченням належної мовної культури.

Мета та завдання курсу: повторення найважливіших відомостей з орфографії та пунктуації української мови; підвищення рівня загальномовної підготовки, мовної грамотності студентів, практичне засвоєння орфографічних та пунктуаційних норм; формування українознавчої мовної компетенції.

Курс «Актуальні проблеми орфографії та пунктуації» спрямований на формування у магістрантів таких професійних *компетентностей*:

1. Загальні:

ЗК3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК6. Здатність до генерування нових ідей, виявлення та розв'язання проблем, ініціативності.

2. Фахові:

ФК 4. Здатність критично оцінювати інформацію, оперувати нею у професійній діяльності.

ФК 7. Здатність демонструвати сформовану мовну й мовленнєву компетенції в процесі професійної і міжособистісної комунікації, володіння різними засобами мовної поведінки в різних комунікативних і соціокультурних контекстах.

Програмні результати навчання

ПРН 2. Володіти комунікативною мовленнєвою компетентністю (лінгвістичний, соціокультурний, прагматичний компоненти).

ПРН 5. Демонструвати знання категоріального апарату лінгвістики.

ПРН 6. Знати особливості використання мовних одиниць у певному контексті, мовний дискурс сучасності.

Після вивчення курсу «Актуальні проблеми орфографії та пунктуації» здобувачі повинні:

- знати теоретичні відомості, що стосуються української орфографії;
- знати теоретичні відомості, що стосуються української пунктуації;
- розкрити тенденції розвитку орфографії і пунктуації;
- сформулювати розуміння орфограми як специфічно орфографічного явища;
- засвоїти методи і прийоми навчання пунктуації.

3 Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Український правопис.

Теми 1-2. Коротка історія українського правопису (від початку XIX до 1918 р.). «ГрамMATика» О. Павловського. Правопис М. Максимовича. «Кулішівка». «Азбучні війни» в Галичині. Варіант фонетичного правопису М. Драгоманова. Український правопис 2019 року.

Теми 3-4. Дискусії щодо українського правопису. Правопис, правописні дискусії. Доцільність знання про підґрунтя правописних дискусій в Україні.

Змістовий модуль 2. Актуальні проблеми орфографії та пунктуації.

Тема 5. Орфографія. Принципи орфографії. Орфографія як розділ мовознавчої науки, що вивчає систему загальноприйнятих правил написання та переносу слів. Співвідношення орфографії з графікою та орфоепією. Принципи українського правопису: фонетичний, морфологічний, історичний (традиційний), семантико-диференціюючий.

Тема 6. Правила української орфографії. Складні і складноскорочені слова. Орфограми в корені слова. Орфограми в префіксі. Орфограми в суфіксі. Орфограми у флексії.

Тема 7. Пунктуація. Принципи сучасної української пунктуації. Структура речення та пунктуація. Інтонація речення та пунктуація. Використання засобів пунктуації для вираження емоційно-змістових відтінків речення.

Теми 8-9. Пунктуація у простому та складному реченні. Типи розділових знаків у простому та складному реченнях.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	денна форма				заочна форма			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		л	п	с. р.		л	п	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9
III семестр								
Змістовий модуль 1. Український правопис								
Теми 1-2. Коротка історія українського правопису.	14	4	4	10	19	2	2	15
Теми 3-4. Дискусії щодо українського правопису.	14	4	4	10	16		1	15
Разом за змістовим модулем 1	36	8	8	20	35	2	3	30
Змістовий модуль 2. Актуальні проблеми орфографії та пунктуації								
Тема 5. Орфографія. Принципи орфографії.	16	2	2	12	23	2	1	20
Тема 6. Правила української орфографії.	16	2	2	12	19		1	18
Тема 7.Пунктуація. Принципи пунктуації.	14	2	2	10	21	2	1	18
Теми 8-9. Пунктуація у простому та складному реченні.	23	4	4	15	22		2	20
Разом за змістовим модулем 2	69	10	10	49	85	4	5	76
ІНДЗ	15			15	15			15
Всього годин	120	18	18	84	120	6	8	106

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1-2.	Коротка історія українського правопису.	4
3-4.	Дискусії щодо українського правопису.	2
5.	Орфографія. Принципи орфографії.	2
6.	Правила української орфографії.	2
7.	Пунктуація. Принципи пунктуації.	2
8.	Пунктуація у простому реченні.	2
9.	Пунктуація у складному реченні.	4
	Всього	18

6. Самостійна робота

<i>№ теми</i>	<i>Зміст самостійної роботи</i>	<i>Кількість годин</i>
Теми 1-2.	Опрацювання лекційного матеріалу. Підготовка до усного опитування.	10
Теми 3-4.	Опрацювання лекційного матеріалу. Підготовка до усного опитування; тестового контролю.	10
Тема 5.	Опрацювання лекційного матеріалу. Підготовка до усного опитування.	12
Тема 6.	Опрацювання лекційного матеріалу. Підготовка до усного опитування.	12
Тема 7.	Опрацювання лекційного матеріалу. Підготовка до усного опитування.	10
Теми 8-9.	Опрацювання лекційного матеріалу. Підготовка до усного опитування. Підготовка до тестового контролю.	15
	Підготовка ІНДЗ	15

	Разом	110
--	--------------	------------

7. Індивідуальні завдання

Добір речень (із сучасної літератури, ЗМІ) із заданими орфограмами та пунктограмами з текстів різної стильової приналежності та виявлення особливостей їх структури та вживання.

8. Методи навчання

Лекція, репродуктивний, частково-пошуковий, дослідницький, метод аналізу мови, метод інформаційних і комунікаційних технологій, аналіз самостійної роботи, аналіз індивідуальних навчально-дослідних завдань.

9. Методи контролю

Написання відкритих і закритих тестів; перевірка завдань, що виносяться на самостійне опрацювання; перевірка ІНДЗ

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Змістовий модуль №1			Змістовий модуль №2						ІНДЗ	Сума
П1 - П2	П3 - П4	М.К	П5	П6	П7	П8	П9	М.К	15	100
10	10	20	5	5	5	5	5	20		

П1 ... П9 – номери практичних занять; 5 – бал, який студент отримує за роботу на практичному занятті; М.К. – модульний контроль; ІНДЗ (індивідуальне науково-дослідне завдання).

Розподіл балів, які отримують здобувачі на практичному занятті

БАЛИ	ПОЯСНЕННЯ
5	Теоретичні питання, винесені на розгляд, засвоєні у повному обсязі; на високому рівні сформовані необхідні компетентності; всі навчальні завдання, передбачені планом заняття, виконані в повному обсязі. На занятті продемонстровано стабільну активність та ініціативність. Відповіді на теоретичні питання, розв'язання практичних завдань, висловлення власної думки стосовно дискусійних питань продемонстровано на високому рівні.
4	Теоретичні питання, винесені на розгляд, засвоєні у повному обсязі; в основному сформовані необхідні практичні навички та вміння; всі передбачені планом заняття навчальні завдання виконані в повному обсязі з несуттєвими неточностями. Під час заняття продемонстровано ініціативність. Відповіді на теоретичні питання без власних висновків.
3	Теоретичні питання, винесені на розгляд, загалом засвоєні; практичні навички та вміння мають поверхневий характер, потребують подальшого напрацювання та закріплення; навчальні завдання, передбачені планом заняття, виконані, деякі види завдань виконані з помилками, не опрацьовано інформацію з додаткових джерел.
2	Теоретичні питання, винесені на розгляд, засвоєні частково, прогалини у знаннях не носять істотного характеру; практичні навички та вміння сформовані недостатньо; більшість навчальних завдань не виконано, деякі з виконаних завдань містять істотні помилки, які потребують подальшого усунення.
1	Здобувач не готовий до заняття, не знає більшої частини програмного матеріалу. Відсутнє розуміння основного змісту теми. Зробив несуттєве доповнення.

Критерії оцінювання:

90–100 балів — високий рівень знань (теоретичний зміст курсу засвоєно повністю, досконале оволодіння лінгвістичною термінологією, творчий виклад концепції, сформовані практичні уміння та навички здійснювати комунікацію у групі та в колективі);

82–89 балів — середній рівень знань (теоретичний зміст курсу засвоєно повністю, повне оволодіння термінологією, аргументований виклад концепції, припускається незначних помилок в усній чи писемній формах комунікації);

75–81 бал — середній рівень знань (теоретичний зміст курсу засвоєно повністю, середнє оволодіння термінологією курсу, аргументований виклад концепції, недостатньо сформовані практичні навички комунікації);

67–74 бали — достатній рівень знань (теоретичний зміст курсу засвоєно частково, достатнє оволодіння термінологією, репродуктивний виклад концепції, недостатньо сформовані практичні навички);

60–66 балів — достатній рівень знань (теоретичний зміст курсу засвоєно частково, достатнє оволодіння термінологією, репродуктивний виклад концепції, відсутність конкретних прикладів, які б підтверджували теоретичні положення, недостатньо сформовані практичні навички);

0–59 балів — низький рівень знань (теоретичний зміст курсу засвоєно частково, низький рівень оволодіння термінологією, фрагментарний виклад концепції, несформовані практичні навички комунікації).

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

11. Методичне забезпечення

1. Теми та тези лекцій.
2. Плани семінарських занять.
3. Завдання для самостійної роботи.
4. Завдання для ІНДЗ.

12. Рекомендована література

Базова

1. Караман С. О. Сучасна українська літературна мова: навч. Посібник для студ. вищ. навч. закл. / С. О. Караман, О. В. Караман, М. Я. Плющ. Київ: Літера ЛТД, 2011. 560 с.
2. Мовна ситуація в Україні та дискусії навколо українського правопису / В. М. Русанівський та ін. Київ, 2002.
3. Новий український правопис. ЦУЛ. 2020. 284 с.
4. Новий український правопис в ілюстраціях. Правила – легко та швидко / упоряд. М. В. Коновалова. Харків: ВГ «Основа», 2021. 143 с.
5. Пономарів О. Культура слова: Мовностилістичні поради. Київ, 2000.

Додаткова

1. Довідник з культури мови: посібник / за ред. С. Єрмоленко. Київ : Вища школа, 2000. 399 с.
2. Зубков М. Сучасне українське ділове мовлення. Харків: Торсінг, 2001. 384 с.
3. Німчук В. В. Доля Проєкту 1999 року.
4. Німчук В.В. Проблеми українського правопису в ХХ ст. / Український правопис: Проєкт найновішої редакції. Київ, 1999.
5. Огієнко І.І. Історія української літературної мови / Упор. М. С. Тимошик. Київ, 2004.

6. Словник іншомовних слів / Уклад. С. М Морозов, Л. М. Шкарапута. Київ: Наукова думка, 2000. 680 с.
7. Українська мова за професійним спрямуванням: навч. посіб. / С. О. Караман, О. А. Копусь, В. І. Тихоша. Київ: Літера ЛТД, 2013. 544 с.
8. Український орфографічний словник / За ред. В. М. Русанівського. Уклад.: В. В. Чумак та ін. Київ, 2006.
9. Фаріон І. Правопис – корсет мови? (Український правопис як культурно-історичний вибір). Львів, 2004.
10. Шевчук С. В., Кабиш О. О. Практикум з українського ділового мовлення. Київ, 2008.